

Formandsskabet for Censorkorpset i Fysik og Astronomi ved de Danske Universiteter

Helge Knudsen , lektor emeritus, lic.scient.
Institut for Fysik og Astronomi
Aarhus Univ. Ny Munkegade 120
8000 Aarhus C Danmark
hk@phys.au.dk +45 2338 2411

28. januar 2015

Rapport fra Formandsskabet for året 2014

I 2014 bestod formandsskabet, lige som året før, af lektor emeritus Helge Knudsen, IFA, Aarhus Universitet som formand, samt af lektor Per Morgen IFKI, Syddansk Universitet og rektor emeritus Steen Hoffmann der begge er næstformænd.

Klagesager.

Der har i 2014 været 1 klagesag, der er blevet anket og formandsskabet har udpeget en censor til behandlingen deraf.

Ad hoc censorer uden bredt kendskab til det højere Danske undervisningssystem.

Der har i 2014 været en beklagelig tendens fra visse forskergrupper til at foreslå "ad hoc" udenlandske "ekspert"- censorer til bedømmelse af enkelte bachelor- og specialeafhandlinger. Dette bør ikke være nødvendigt. Sådanne censorer får ikke meget erfaring, og kan dermed ikke sammenligne på tværs af specialer og institutioner, og således ikke sikre et ensartet bedømmelsesniveau. Alle bachelor- og specialeafhandlinger bør være formulerede således, at en enhver universitetsuddannet Dansk fysiker/astronom kan bedømme indholdet. Brugen af *ad hoc* censorer er i det væsentlige begrænset til Niels Bohr Institutet ved KU. Formandsskabet har nu vedhæftet en vejledning til ansøgningskemaet til *ad hoc* censorer for at klarlægge reglerne.

Karakterfordelingen ved specialebedømmelser

Formandsskabet har på eget initiativ foranstaltet en uformel undersøgelse af fordelingen af specialekarakterer i tiden 2008-2014 ved alle institutioner under formandsskabets område. Hovedresultatet er, at der i gennemsnit er blevet givet højeste karakter, 12 i 55 % af tilfældene og karakteren 10 i 34 % af tilfældene!

Paragraf 9 i karakterbekendtgørelsen siger: "Bedømmelse af præstationer skal ske på grundlag af de faglige mål, der er opstillet for det pågældende fag/fagelement (absolut karaktergivning). Der må ikke tilstræbes nogen bestemt fordeling af karaktererne (relativ karaktergivning)." Der er altså ingen ideel fordeling af karakterer. Vi vil imidlertid hævde, at karakterfordelingen kan blive så skæv, at ideen bag at have en karakterskala med 7 trin går tabt. Lige nu ser det ud til at vi (næsten) har en to-trins skala.

Der kan være en naturlig skævhed i karakterfordelingen netop for specialer sammenlignet med andre eksaminer, idet en specialestuderende må forventes meget sjældent at dumpe. Dette er noget, som specialevejlederen sørger for, gennem en fornuftig vejledning under specialeforløbet.

Når det er sagt, må man alligevel bemærke, at karakterniveauet for alle institutionerne som omtalt ovenfor er meget højt, og at dette bør overvejes i fremtiden.

Kommentar til fremdriftsreformen

I 2014 startede den såkaldte "Fremdriftsreform". Formandsskabet har især bemærket, at censureringen af specialer nu skal foregå indenfor den til specialeprocessen totalt afsatte tid. Dette kan betyde et pres for hurtig censurering fra institutionerne, for at give studenten mest mulig tid til arbejdet. Hvad der delvist kan afhjælpe dette er, at man nu allerede ved specialekontraktens start ved, hvornår studenten afleverer sit værk, hvilket åbner op for en langtidsplanlægning af censureringen, med rigelig frist til censoren.

Kommentarer til kvalitetsudvalgets rapport

Udvalget for Kvalitet og Relevans i de Videregående Uddannelser har udsendt en rapport (*) hvori man omtaler censorinstitutionen i paragraf 6.4. Undersøgelsen dækker universitets-, professionsbachelor- og erhvervsakademiuddannelserne. Udvalget finder, at der er en bred variation i organiseringen af censorerne på de respektive institutions- og uddannelsesområder. Således er der på nogle uddannelser nationale landsdækkende censorkorps, mens der på andre uddannelsesområder er flere censorkorps samt eksempler på uddannelser med censorkorps for én uddannelse på én institution. Udvalget er kritisk på flere punkter:

- a. Siden 2008 skal de beskikkede censorer ikke mere vurdere den bredere kvalitet og relevans i uddannelserne, samt læringsmålene og kriterierne for opfyldelse af læringsmålene, men kun om prøven tester de fastsatte krav og mål. De skal stadig garantere de studerendes retssikkerhed og kvaliteten af eksamensopgaven.
- b. Den nuværende organisering af censorkorpset findes ikke befordrende for tværgående læring og kvalitetssikring. I 2008 var der alene på universitetsområdet 104 censorkorps, hvoraf halvdelen kun er knyttet til ét universitet, og der er eksempler på censorkorps med kun fire censorer.
- c. Udvalget peger på censorernes uafhængighed som en vigtig forudsætning for, at de kan tage nøgtern kritisk stilling til kvaliteten. Det fremgår af evalueringen, at censorformandskaberne på universiteterne i mange tilfælde ikke høres om fordelingen af censorerne på fag. I stedet fortager universiteterne og eventuelt den konkrete eksaminator selv valget af censor. Samtidig er det næsten hver fjerde af censorerne ansat på universiteterne, som har deltaget i såkaldt gensidig censur, der kan mindske tilskyndelsen til at være kritiske overfor det faglige niveau.

Samlet set er det Kvalitetsudvalgets vurdering, at "omkostningerne til den eksterne censur ikke står mål med udbyttet, og at der derfor er et væsentligt potentiale i at revurdere censorinstitutionen i sin helhed."

Hertil vil formandsskabet gerne bemærke, at kun få af de ovennævnte betænkeligheder gælder for vores fagområde. Punkt a. gælder for alle. Med hensyn til punkt b. og c. er det således, at vores censorkorps er

landsdækkende og består af langt over hundrede beskikkede censorer. Yderligere sker valget af censorer i samarbejde mellem de enkelte eksaminatorer eller institutioner og formandsskabet. Endelig er vi ikke bekendt med "gensidig censur".

Forbindelsen til Censorkorpset.

Formandsskabet skal ifølge bekendtgørelsen søge at afholde møder med censorerne. I begyndelsen af året blev alle censorer spurgt, om de var interesserede i et sådant møde. Færre end en håndfuld svarede bekræftende. Det var derfor vores skøn, at der ikke skulle holdes et sådant møde. Dette betyder ikke, at der ikke er kontakt mellem censorerne og formandsskabet. Der er tværtimod løbende en livlig udveksling af erfaring og formandsskabet får også censorvurderingsskemaer i princippet for hver enkelt eksamen, hvor censor giver bemærkninger, hvis det er nødvendigt.

Med venlig hilsen,

Formandsskabet for Censorerne ved de Danske Universiteter i fagene Fysik og Astronomi:

Helge Knudsen
(Formand)

Per Morgen
(næstformand)

Steen Hoffmann
(næstformand)

(*) www.ufm.dk/kvalitetsudvalget